

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal:
Szegedi-utca 1. szám.
Telefonszám 162.
Megjelenik
hétféltől kivételével a kora
reggeli órákban.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben, házhoz hordva

Félévre 18 korona.

Egy óra 8 korona.

Vidéken:

Félévre 18 korona.

Egy óra 8 korona.

Szerkesztésért felelős: Dr. DÓZSA IMRE

Kiadótulajdonos: KOVÁCS SANDOR.

Fogcsikorgatás.

Az angolok és az amerikaiak, jobban mondva, Balfour és Wilson fogcsikorgatással fogadták Burián jegyzékét. Nagyhangú kijelentésekben adták meg a választ, hogy minden megbeszélés céltalan, mert sem a monarchiát, sem Németország nem mutatnak még hajlandóságot arra, hogy magukat az ántántnakényrekegyre megadják. Ötödik éve folyik a háború s ha nem ijedtünk meg az ántánt fegyvereitől, nem ijedtünk meg az ántánt nagy kijelentéseitől sem. Főleg nem az után az önkéntelen vallomás után, melyet Balfour tett, mikor azt mondta, hogy Burián lépése azért történt, hogy az ántánt hatalmak között széthuzást szítson.

Ha Balfourt attól fél, hogy az a jegyzék meg fogja bontani az őszhangot az ántánt hatalmai közt, ez nem jelent kevesebbet, mint azt, hogy nem mindegyik ellenfelünk irtózik úgy a béke gondolatától, mint Anglia és Amerika. Mert ha mindegyik állam ma is változatlan vehemenciával ragaszkodnék a háborunak végsőkig való folytatásához, s ha úgy, mint Balfour, a többi állam is csak akkor volna hajlandó békét kötni, ha az összes német gyarmat Angliáé s Elzász-Lotharingia Franciaországé lesz, s ha a többi állam is előbb szét akarná zuzni Ausztria-Magyarországot, mint Wilson, mielőbb békéről csak tárgyalni is hajlandó volna, akkor Balfour nem féltene a mi békeszózatunktól az ántánt egységét s akkor Wilson nem dörögné újból, hogy csak egy válasz lehetséges, a végletekig a habozás és korlát nélküli erőszak.

Balfour és Wilson válaszai mutatják, hogy a monarchia jegyzéke óriási hatást gyakorolt az ántánt népeire. Ma már nincs hadviselő ántánt állam, melyben a békemozgalom roppant arányokat ne öltött volna. Ezt tudjuk mi is, ezt tudják a semlegesek is s nem vagyunk hajlandók sem mi, sem a semlegesek Balfour mögött az egész angol népet és Wilson mögött az egész amerikai népet látni. De ha még az amerikaiakra nézve érdek is a háború folytatása, az angol népre egyenesen katasztrófális lehet, s ezt tudják az angolok. Minél tovább tart a háború, annál közelebb van az az idő, mikor Anglia elveszíti vezető szeregét politikai, gazdasági és pénzügyi téren is, s helyét amerika foglalja el.

Azok a fanatikus háborús uszítók, akiknek vezérük Balfour, ma már nem beszélhetnek az egész angol nép nevében s Landsdowne máris olyan párt felett rendelkezik, mely mint békepárt, nagyon kétséssé teheti Lloyd Georgeta nézve az ősi választások eredményét, hisz ma már Angliában is hatalmas párt van, mely tisztában van azzal, hogy a háború folytatása Angliát második helyre szorítja

Amerikával szemben. Franciaországban is éppen a napokban hangzott el a kétségbeesett felkiáltás, hogy „mentsük meg a francia fajt“. S egy olasz miniszter mondta, hogy Olaszország már a télen össze fog omlani gazdaságilag, ha Anlia szemet nem ad neki. Ezt tudjuk, s ez nekünk lényegesebb, mint Balfour és Wilson minden fogcsikorgatása.

A mai harcléri jelentések.

Vezérkarunk jelentése.

Budapest, szept. 20.

Olasz haretér:

Tegnap újból megélenkültek a harcok a velencei fronton, Monte di Valbelletől és Sei de Rassetől északra sikerült az olaszoknak ideiglenesen behatolni árkaikba, de a haladéktalanul megindított támadás csakhamar ismét kivetette őket onnan. Az Aselenától nyugatra és Oldelorsó területén derék ezredeink elkeseredett közelharcban verték vissza az olaszok rohamait, az ellenség súlyos veszteségeket szenvedett. Dona mellett megint meghiusítottuk az ellenség átkelési kísérletét.

Nyugati haretér:

A cs. és kir. csapatoknál nem történt különös harci esemény.

Albán haretér:

A valonai ellenséges repülőtelep repülőink sikerrel megtámadták. Más ujság nincs.

A vezérkar főnöke.

A német vezérkar jelentése.

Berlin, szept. 20.

Nyugati haretér:

Ruprecht trónörökös és Böhm vezérezredes hadseregének:

Riachtettől északrakeletre és Yperntől délre sikeres gyalogsági harcok. Hluchtól északnyugatra visszavertünk egy angol előtörést helyi vállalkozásoknál. Mocoeres mellett és a havincourt-i erdőnél foglyokat ejtettünk. Mocoeresben felrobbantottunk számos ellenséges fedezékeket. A kora reggeli órákban Genzaucourt ellen és Epichy mindkét oldalán visszavertük a több ízben megismételt erős részleges támadásokat. Bajor ezredek és porosz vadászok különösen kitüntették magukat. A legerősebb tüzelés után az ellenség a kora reggeli órákban és déltájon egységes támadásokat intézett az

Aisne patak és Reims között levő vonalaink ellen, amelyek tegnap is meghiusultak vonalaink előtt.

A német trónörökös hadseregétje: Az Aisnetől északra a Vaurvaine major ellen es Ponytól nyugatra végrehajtott saját vállalkozásaink során foglyokat ejtettünk.

Tüzérségi tüzelésünk következtében, amely a Joumtól nyugatra végrehajtott vállalkozást előkészítette, nem tudott teljesen kifejlődni. A tervbevett ellenséges támadást is visszavertük.

Gallvitz tábornok hadseregétje:

A Maas és Mosel közti haretér felett König főhadnagy vezénylete alatt álló X. repülőraj e hó 13 tól 18-ig 81 ellenséges repülőgépet lőtt le. A mi harci veszteségeink kettő repülőgép. Buchler 30-ik légi győzelmét aratta.

Ludendorf.

(Min. eln. sajtóosztálya.)

Amerika a háború folytatása mellett.

Lodge szenátor nyilatkozata.

Az amerikai szenátusban Lodge szenátor elismerését fejezte ki Wilson irányában azért, hogy elsőnek ismerte fel a cseh-szláv csapatok támogatásának fontosságát s önálló hadviselő félnek elfogadta őket. Ugyanezt a példát kell követni a délszláv és a lengyel népnél. Aztán így folytatta beszédét: Ha a szövetségesek tárgyalásokra lépnek az ellenséggel, mielőtt német földön teljesen levernék a német sereget, az annyit jelentene, hogy az entente magára nézve elveszítettnek ismerné el a háborút és a legnagyobb áldozatokat hiába hozta volna.

Amerika célja minden szabad nemzet számára, amely a törvényeket és a nemzetközi jogot tiszteletben tartja, békés jövőt és boldogulást biztosítani, hogy a népek ezentul nyugodtan élhessenek, ne kelljen az új háborútól félniük. Ez a legkevesebb, a mit mi követelünk, mérsékeltek vagyunk, de kevesebbel nem érhetjük be.

Hirek

a kormányválságról.

Wekerle és a válság. — Windisgraetz és Wekerle.

Politikai körökben különös érdeklődéssel tekintettek Wekerle miniszterelnöknek mai bécsi utazása elé, melyről általánosan beszéltek, hogy az utazás a délszláv kérdéssel van vonatkozásban.

Ezzel szemben az „Est“ Wekerle mai bécsi utjával kapcsolatban azt írja, hogy az az ellenőrizhetetlen hír terjedt el Bécsben, hogy a magyar kormány helyzete válságosan fordult és az ellentétek annyira kiélesedtek, hogy a miniszterelnök saját személyére nézve a konzekvenciák levonását látta szükségesnek.

Hozzá teszi még a közleményben az „Est“, hogy a lemondási hírek valódiságát illetőleg a következő nap eseményei fogják igazolni.

Politikai körökben erősen tartja magát az a hír, hogy Wekerle lemondása semmiféle vonatkozásban nincs, a Windischgrätz Lajos herceg közlése miniszter lemondásáról korpoltált hírekkel. Mások szerint a kormányelnök lemondása csak a délszláv kérdésekkel van összefüggésben, mit a sajtóiroda cáfol.

Bratianu és miniszterei- nek vád alá helyezése.

A bukaresti Lumina jassy-i értesülése szerint mihelyt a parlamenti vizsgálóbizottság beköltözött új helyiségeibe, össze fogja állítani a Bratianu-kormány tagjai ellen megindított vizsgálat eddigi eredményeit.

A tanuvallomások jegyzékének összeállítása után újabb vizsgálat tárgyává fogják tenni a vád összes eddigi bizonyítékát. Eddig Bukarestben az állami levéltárban fedezték fel a legtöbb és legfontosabb bizonyítékot, mert ebben a levéltárban van Románia két semleges esztendőjének minden okmánya. Paunescu képviselő Bukarestben, a vizsgálóbizottság többi tagjai Moldvában nyomoznak.

A legterhelőbb bizonyítékok a hadügyminisztérium ellen szólnak, ami természetes is, hiszen a hadügyminisztérium játszotta a háború

laatt a legfontosabb szerepet. Ezeket a bizonyítékokat azonban a nyomozás további érdekében egyelőre nem hozzák nyilvánosságra. A többi minisztériumok visszaéléseit inkább tudták törvényes formákkal palástolni, jöllehet a semlegesség ideje alatt oly intenzíven foglalkoztak. árukivittel és csempészéssel, hogy a legelemibb elővigyázatosságot is gyakran elmulasztották.

Kétségtelen, hogy a vizsgálat befejezése és a miniszteri felelősségről szóló törvény megváltoztatása után a meglevő bizonyítékokra elegendők lesznek ahhoz, hogy a perbe fogott minisztereket letartóztathassák. Ezt különben Mitescu képviselő a vizsgáló bizottság elnöke a román kamarában egy hozzá intézett kérdésre adott válaszában be is jelentette.

Amerika elutasította Burián jegyzékét?

Lansing válasza a svéd kormány utján.

Bécs, szeptember 19. A bécsi svéd követ ma kormánya megbízásából a császári és királyi külügyminiszternek tudomására hozta az amerikai Egyesült Államok kormányának a folyó hó 14-iki osztrák jegyzékre adott válaszát, melyet a washingtoni svéd követ a svéd külügyi miniszterhez továbbított. A válasz szövege a következő:

Van szerencsém szeptember 16-iki átiratának vételét elismerni, mely az osztrák-magyar kormánynak valamennyi hadviselő állam kormányához intézett arra irányuló javaslatát tartalmazó jegyzéket közölvelem, hogy e kormányok a béke alapelvei felett folytatandó bizalmas és nem kötelező megbeszélésekre megbízottakat küldjenek ki. Emellett javasolja a jegyzék a delegáltaknak arra irányuló megbízását, hogy kormányaiknak ez alapelvekre felfogását egymásnak tudomására hozzák, hasonló közléseket hallgassanak meg, valamint nyílt és őszinte felvilágosítást kérjenek és adjanak mind azon pontokról, melyekben preciziorásra van szükség. Erre válaszolva tisztelettel értesítem, hogy a közlésnek tartalmát az elnök elé terjesztettem, ki megbízott azzal, hogy önnek tudtára adjam, hogy az Egyesült Államok kormánya az osztrák-magyar kormány kezdeményezésére csak egy választ vél adhatni:

Az Egyesült Államok kormánya ismételt a legteljesebb nyíltsággal állapította meg azokat a feltételeket, melyek mellett az Egyesült Államok a békekötést megfontolás tárgyává tenné. Az Egyesült Államok kormánya nem tud és nem akat semmiféle értekezleti javaslatot foglalkozni olyan ügyben, melyre nézve álláspontját és szándékát annyira tisztán kifejtette.

Lansing.

Beleplezések

a Belgiumnak tett német békeajánlatról,

A belga királynő sógora volt a közvetítő.

A Vossische Zeitungnak jelentik Bernből: Az állítólagos német békeajánlattal kapcsolatban, amelyet Németország Belgiumnak tett volna, a Baselan Nachrichten párisi tudósítója a következőket jelenti:

— Csak ma jut a francia nyilvánosság tudomására a Belgiumhoz intézett német békeajánlat. Ez korábbi időpontról van keltező, mint az osztrák-magyar békeajánlat, amelyet Németország Belgiumnak tett, a központi hatalmak okosan kiesztelt békemanóverének egy részét képezi.

— Miután Belgium a londoni szerződést aláírta, mely a szerződések külön békekötését kizárja, Belgium akkor sem gondolhatna békekötésre Németországgal, ha ennek feltételei elfogadhatók lennének. Ezek azonban távolról sem elfogadhatók.

A Neue Korrespondenz jelenti ezzel kapcsolatosan Párisból:

A Temps úgy értesül, hogy a bajor Törring gróf az utolsó időben a svájci belga követnél sürgős lépéseket tett, hogy Belgiumot különbékére bírja. Miután Törring gróf nem tagja a német diplomáciának, úgy a német kormány nem felelős az ő lépéseiről. Törring a belga kormánynak egész sor ajánlatot tett. Törring gróf beszélgetést folytatott a kancellárral és a beszélgetés után írásban tette meg békeajánlatát. A belga kormány augusztus 23-án kapta meg az ajánlatot, amelyet mindjárt tovább adtak az entente kormányoknak.

Az entente offenzívája a macedon fronton.

A keleti harcér szeptember 17-iki jelentéséhez pótlólag a következőket fűzi még a francia vezérkar: Az ellenségnek sietve harcba vetett tekintélyes erősítései ellenére, a melyekkel új állásokat elkeseredetten védelmezte, a szövetségesek offenzívája szeptember 17-én sikeresen tovább haladt. Az e napra kitűzött valamennyi céljukat elértük. A támadások mintegy 35 kilométernyi fronton fejlődtek ki. Előretörésünk egyes pontokon 15 kilométernyi mélységre haladt. Szerb csapatok francia és görög osztagokkal egyetemben súlyos harcok után elfoglalták Zovik és Statavina megerősített falvakat, valamint polsói és pécisei magaslatokat, a Gradsnica folyótól és falutól északra, noha az ellenség elkeseredetten védelmezte ezeket, mert azt a parancsot kapta, hogy ebben a faluban minden áron helytálljon. A centrumban csapataink előnyomultak abban a nyeregben, a mely Kozjaktól északnyugatra húzódik tova és a Kuch, Kov- és Kumen-magaslatokon megvetették lábukat. Tovább keletre áthaladtak Perijon és megszállták a hopoleci nyeret és a Prestap-magaslat ellen nyomulnak előre. A zsákmány tekintélyes. Több mint 50 löveg, köztük husz nehéz ágyú, került birtokunkba. A foglyok száma egyre nő. A front többi részén tűzérési tevékenység.

— NINCS PÁRJA a „Gavallér“ nikotinmentes cigaretta hűvelnek. Kapható Kovács Sándor papirkereskedésben Szegedi utca 1. szám.

Az osztrák békeajánlatok.

Az osztrák-magyar monarchia békeajánlati uton egyetlen entent államhoz sem jutott el, de nem jutott el a Vatikánba sem. Erre nézve a katolikus sajtó kiemeli, hogy a szentszék szándékosan mellőzve lett.

Szigoru rendelet.

Rekvirálják a tengert.

A tengeri termék rekvirálásáról szóló rendelet most jelent meg. A rendelet felsorolja azon vármegyéket, amelyekre a rekvirálás ki fog terjedni. E vármegyék között, dacára annak, hogy itt kukorica egyáltalában nem termelt és ha ide kukoricát máshonnan nem hoznak, éhínség lesz, Csanádvármegye is fel van sorolva.

Bennünket, úgy a termelőket, akiknek nem termelt, mint a nem termelőket leginkább a rendeletnek az a része érdekel, amely a kukorica szükséglet bevásárolhatóságának módját szabályozza.

A rendelet módot unyjt arra, hogy az, aki nem termelő, közvetlen a termelőtől megvásárolhassa. A vásárlási engedély feltételeire vonatkozólag a közlelmezési miniszter nem ad utasítást, csak azt köti ki, hogy a kivetett mennyiséget a vásárlási engedélyek dacára is teljes egészében és feltétlenül biztosítani kell. Es csak olyan törvényhatóság területén szabad tengert vásárolni, amelyet erre a célra a közlelmezési miniszter a földmívelési ügyi miniszterrel együtt kijelöl. A termelő tengeritermését vagy annak egy részét a Haditermény Részvénytársaságnak még az igénybevétel előtt eladhatja. Minthogy nagy érdek fűződik ahhoz, hogy minél nagyobb tengerikészletek álljanak rendelkezésre, a Haditermény által megvett tengerikészletek elszállítását mindenképpen elő kell mozdítani. A vetőmagforgalom céljaira a földmívelési miniszter által kijelölt állami és más gazdaságok tengerikészletüket 1919 február végéig eladhatják.

A végrehajtási utasítás többi része a vetőmagforgalomról, a tengeri szállításáról és a tengeri őrléséről intézkedik.

Tenyész szarvasmarha vásárlása.

Értekezlet a gazdasági együletben.

Hervay István alispán gondoskodni kíván arról, hogy a város gazdaközönsége az elrekvirált s többékevésbé silány minőségű szarvasmarhákat tenyésztésre alkalmas, kiváló minőségű fajmarhakkal pótolhassa s e célból 200 drb elsőrendű szarvasmarhát Csanádvármegye számára lekötött, úgy hogy a szarvasmarhák megvételére folyó hó 23-ig nyilatkozni kell.

Hogy arról a fontos aktióról a gazdálkodó közönség teljesen tájékozva legyen, e hó 22-én, azaz vasárnap délelőtt 11 órakor a makói gazdasági egyesület helyiségében (Korona szálloda emelete) értekezlet lesz, amely értekezleten minden érdeklődő megjelenhet. Az értekezleten ismertette lesz, hogy mi módon, milyen ár mellett lehet a szarvasmarhákól vásárolni s ott nyomban meg kell tenni a vásárlási előjegyzéseket.

Szakértő gazdák ennek a szarvasmarha vásárlásnak a keresztül vitélét a gazdálkodókra nézve feltétlenül előnyösnek tartják, épen azért felhívjuk gazdáinknak a figyelmét, hogy az értekezleten minél nagyobb számban vegyenek részt s a vásárlási előjegyzéseket tegyék meg, nehogy a lekötött szarvasmarhák legnagyobb részét más községekbe vigyék el.

Amint eddig tudjuk a vásárlandó szarvasmarhák szállítási költségeit a vármegye fogja fizetni s az így vásárolt szarvasmarhák rekvirálás alá nem esnek.

NAPI HIREK

— **Halálozás.** Meisztrovics Ferenc makói szabó iparos társunk teje, szül. Csorba Etelka e hó 19-én este 10 órakor meghalt. Temetése e hó 21-én délután 4 órakor lesz a Páva-utcai gyászaházban.

— **Rendezői a kormány a tanítók fizetését.** Zichy János gróf kutaszminiszterhez javaslatot terjesztett be a tanítók fizetésjavítása érdekében. A tervezet eltörli az eddigi fizetési osztályok közül azokat, amelyek 2000 koronán aluli fizetésre vonatkoznak. Három új fizetési osztályt létesítenek: a tizediket, kilencediket és nyolcadikat. A tizedik osztályban a legkisebb fizetés 2000 korona, a legnagyobb 2400; a kilencedikben 2600—3200 korona; a nyolcadikban 3600—4200 korona.

— **Katonai lövésár Makón.** Ertesítettnek a lőtulajdonosok, hogy a folyó évi szeptember hó 25-én, szerdán reggel 8 órakor Makón, a városháza udvarán katonai lövésár fog tartatni.

— **Ásványolajtermékek legmagasabb ára.** A kormány egyes ásványolajtermékek legmagasabb árának megállapítása tárgyában kiadott 4451—1915. M. E. és 1375—1916. számú rendeletekkel megállapított alapárak a magyar szent korona országain kívül eső területről eszentul behoandó ásványolajtermékekre nem terjednek ki. Ezen ásványolajtermékekre nézve az alapárakat a kereskedelemügyi miniszter külön rendelettel állapítja meg. A vulkánolajra nézve megállapított legmagasabb árak hatályukat veszítik. A vulkánolaj legmagasabb árát a kereskedelemügyi miniszter esetről-esetre állapítja meg.

— **Anyakönyvi hírek.** Házasságot kötöttek: Jankó Antal Jankovics Katalinnal. — Elhaltak: Rósztozy Augustus 72 éves, Pollák Henrik 8 napos, Dreichlinger Ilona 16 éves, Muczi Rozália 33 éves, Imri Mihály 3 hónapos, Meisztrovics Ferencné Csorba Etelka 47 éves korában.

— A gyufa makszimálása és zár alá vétele. A hivatalos lap kormányrendeletet közöl, amely szerint a gyufakészletet 50,000 dobozon fölül a szeptember 14 én volt állapot szerint szeptember 30 áig be kell jelenteni a Gyufaipari Szövetségnek. A kormány elrendeli a készletek zár alá vételét s fölhatalmazza a kereskedelmi minisztert, hogy a készleteket a közszükséglet céljaira rekvirálja. Gyufát ezentúl csak igazolvánnyal szabad szállítani, amelyet a Gyufaipari Szövetség ad ki. A rendelet megállapítja a gyufa makszimális árát is. Mindenféle svéd és rózsza szalonygyufa dobozban, százanként a gyárban 5-75 korona, a nagykereskedőnél 6-50 korona, kicsinyben a fogyasztó részére dobozonként 8 fillér, 19 es rózsza szalon (parafin) gyufa tokban a gyárban 7-75 korona, a nagykereskedőnél 9 korona, kicsinyben a fogyasztó részére 11 fillér, 56 os rózsza szalon (parafin) vagy kénes gyufa tokban, a gyárban 8-75 korona, a nagykereskedőnél 10 korona, kicsinyben a fogyasztó részére 12 fillér. Külföldi eredetű gyufaért is ugyanezeket az árakat kell fizetni. Egy egy vevőnek tíz doboz gyufánál többet nem szabad eladni.

A makói és csanád-megyei hagyma szédületes karrierje.

Az „Aradi Kö. lőny” a hagymáról.

Csanádmegyében, amely tudvalevőleg az egész monarchiát ellátja hagymával, az idén különösen bő volt a hagyma-termés. A kormány a hagyma felett való diszponálást a Zöldségközpontra bízta. A Zöldségközpont adhat csak engedélyt hagyma szállításra. Ausztriába csak az szállíthat hagymát, akinek a Zöldségközpont szállítási engedélyt ad. A csanád-megyei gazdák sorra fordultak szállítási engedélyért a Zöldségközponthoz, de engedélyt nem kaptak. Miuthogy a hagyma óriási export cikk, a csanád-megyei gazdák alaposan meg vannak ijedve, mert nem tudják, hogy mi fog történni a hatalmas hagyma készletekkel, amelyeknek most van a szállítási ideje. A gazdák nem tudták megmagyarázni, hogy mi lehet az oka annak, hogy a Zöldségközpont nem ad a termelőknak szállítási engedélyt. Most azután kiderült, hogy a Zöldségközpont egy cseppet sem altruisztikusabb intézmény, mint a többi központ. A zöldségtermékek központja ugyanígy jár el, mint a többi központ: nem a köz érdekeit mozdítja elő, hanem a maga jövedelmét szaporítja, hogy a részvényesek minél nagyobb és busásabb osztalékot vághassanak zsebre. Számszerű adatokkal is szolgálunk fenti kijelentésünk igazolására. A Zöldségközpont a termelőktől 96 fillérért vásárolja össze a hagyma kilóját. A központ több vaggonnal

szállított Triesztbe, még pedig 2 korona 50 filléres ár mellett. A központ tehát egy kiló hagyma után 1 korona 54 fillér hasznot vág zsebre. Amíg egy métermázsa hagyma Triesztbe érkezik, a szállítási és csomagolási költségekkel együtt 600 koronába kerül az a métermázsa hagyma, amelyet a Zöldségközpont a csanádmegyei termelőktől 96 koronáért vásárolt. Most képzeljük el, hogy milyen drága lesz a hagyma amíg sok közvetítő kézen keresztül a fogyasztóhoz jut.

Ha ez nem tipikus ádrágítás, ha ez nem visszaélés azzal a hatalommal, amelyet a Zöldségközpont élvez, akkor semmi sem az. Legfőbb ideje, hogy a kormány a legkérelhetetlenebb szigorral rendszabályozza meg a központokat, mert ezek idézik elő a rettenetes drágaságot.

SZINHÁZ

Színházi heti műsor.

Szombaton bérletben itt először: „Kóristalány” nagy operett.

Vasárnap délután: „Egy éj Párisban.”

Vasárnap este bérletszünetben: „Kóristalány.”

Hétfőn este páratlan bérletben: „Kóristalány.”

Kedden este páros bérletben: „Lengyelvér.”

Szerdán este páratlan bérletben: „Iglói diákok.”

Csütörtökön este páros bérletben: „Románc.”

* Színházi hírek. — Vasárnap délután a rendes esti műsorral „Egy éj Párisban” kerül színre. Vasárnap este bérletszünetben és hétfőn páratlan bérletben a nagy-sikerű „Kóristalány” t adják. Kedden Révész Ilonka jutalomjátékául „Lengyelvér” van műsoron, míg szerdán este a bájos zenéjű „Iglói diákok” kerül színre. Csütörtökön és a következő napokon a „Románc” ez a szenzációs sikerű vígszínházi ujdonság kerül bemutatásra. Ezekre az előadásokra már lehet jegyeket előre váltani.

REGÉNY

A patakmalom tündére.

Minden jog fenntartva.

Írta: Tölgyessy Mihály

— Mindenkitől! Erről beszél az egész világ. A hatóság is megkapta már a feljelentést! Sejtettem és látom is, hogy az magukra nézve nagy csapás. Eppen azért kötelességemnek tartom a vigasztalás szavait intézni magukhoz! Legyenek erősek és bizzanak az istenben. A molnár most összeszorította a két öklét.

— En még most sem akarom hinni! kiáltá. Ugyan ki tette volna?

— Erről most nem lehet vitatkozni! mondá a pap. A tény megtörtént — ezt nem lehetett eltagadni.

— De akkor miért nem jön Elemér? Miért nem tudósít bennüket ő is.

— Hagyják el kedveseim! Elég baj ez neki! Szegény úgy lótt fut, mint az örült. Azt se tudja hol a feje.

A molnár felzokogott, maga az erős Gyárfás Péter is a székre rogyott s az asztalra hajtá fejét.

— Legyenek erősek! hangzott fel a pap kenetteljes szava. En megjósoltam előre, hogy ennek nem jó vége lesz! Sokszor magában a sorsban is van irigység s nem nézheti, hogy valaki tulságosan felmagasztalja magát. De már ezen tul vagyunk! Nem akarok szemrehányásokat tenni: Ilonka szép, okos és jó lelkű leányka volt teljes életében, aki megérdemelte volna szerencsését . . .

— Oh, oh! zokogott a molnár nértözatos fájdalomban.

— Legyen erős! szólott hozzá a pap Gondoljon a fájdalmas anyára, akinek a fájdalom hét tőre járta át a szívet. Gondolja meg, hogy ő sokkal többet szenvedett és mégis megnyugodott az isten akaratán.

A molnár most felugrott.

— Tudom már, kik tehatték ezt! kiáltá. Az a nyomorult vigécz, az a Dinnyés rendezte ezt az utálatos cselekményt!

— De ugyan miért? kérdé a pap. Hogyan jutott volna Dinnyés ilyen gondolatokra?

— Hej! . . . szoritota össze ökleit a molnár. En már sejtem, ki által lett ő felbérelve.

— Ugyan, ugyan, Gyárfás! mondá a pap szigoruan. Csak nem fogja a Láránffy családot gyanusítani.

— Mindenkit gyanusítok, aki elensége volt! kiáltá a molnár egész magán kívül.

A pap felállott ültéből és csillapítólag tette kezét Gyárfás vállára.

(Folyt. köv.)

KIADÓ FÖLDEK

Hagyma, vetemény és gabona-termelésre kiadók

IRITZ MIKSÁNÁL

KERESEK

egy szobát és egy kisebb istállót bérbe. Cim a kiadóba.

Egy kisasszony felvétetik

Iritz Sámuel özv. cégnél.

Makó város hirdetései.

Földhaszonbérbeadási hirdetés.

A város tulajdonát tevő téglagyár melletti földekből: a Jó István-féle tanya, a volt Kenéz-féle tanya melletti és az újvásártér végében levő földek, továbbá a margittai gödrök szántóföldül alkalmas részlete a f. év október hó 1-től kezdődő 3 évre a f. hó 24-én délelőtt 8 órakor a helyszínén megtartandó árverésen haszonbérbe fog kiadatni. Az árverés a jelzett időben a városi téglagyár mellett veszi kezdetét és a fönti sorrendben folytatódik. Az elérendő évi haszonbér és a szerződés bélyegköltsége az árverés alkalmával lefizetendő.

Makó, 1918. szeptember 17.

Dr. Petrovics György, polgármester.

Földhaszonbérbeadási hirdetés.

Makó város tulajdonát tevő keresztöltés és ürmösi töltés belső oldalán levő szántóföldek 800 négyszögöles darabokban a f. év szeptember hó 23-án délelőtt 8 órakor a helyszínén megtartandó árverésen haszonbérbe fog kiadatni. Az árverés a jelzett időben a keresztöltési csőszháznál kezdődik. Az elérendő évi haszonbér és a szerződés bélyegköltsége az árverés alkalmával lefizetendő.

Makó, 1918. szeptember 17.

Dr. Petrovics György polgármester.

EGY ÉJJELI ŐR

felvétetik

Iritz Sámuel özv. cégnél.

Egy tanyás felvétetik Iritz Miksánál.

Hagymát

minden mennyiségben vásárol

Iritz Gyula cég.

Eladók Iritz Miksánál jelentkezzenek.

CELUZANEHEGYEZŐK

kapható

KOVÁCS SÁNDOR

papirkereskedésében, Szegedi-n. 1 sz.

HERE

kaszálásra bent a városban 11 lánc és egy darab címtábla eladó. Értekezni Özv. Dr. Kiss Pálné tulajdonossal Hajnal utca 13.

Hirdessen

Csanádvármegye legelterjedtebb napilapjában, a

Makói Független Újság

hirdetési rovatában. A Makói Független Újság már a reggeli órákban Csanádmegye összes községeiben olvasható. Táviratai és telefonjelentései a háborús hírekről a legfrissebbek. — Megjelenik naponta négy-ötezer példányban. Dacára a háboru okozta drágaságnak,

hirdetéseket

olcsó árban vesz fel a Makói Független Újság

kiadóhivatala, Szegedi-utca 1. sz.

Földbérbeadók figyelmébe!

A Makói Független Újságot Makó város és Csanádmegye hagymakertészeinek tulnyomó része olvassa s így már egyszer megjelenő hirdetés után is meg van a kívánt eredmény.

A verebesi és bánomi szőlőben szőlő-, gyümölcs- és pusztaföldek eladó.

Földek eladók.

Értekezni lehet Iritz Miksával.

Tinták!

Mindenféle színben kis és nagyobb üvegekben. Legfinomabb

ruhajelző-tinta,

arab mézgaoldat ecsettel, szintetikon nagy tubusban, bélyegzőpárnák és festékek olcsó árban beszerezhetők

KOVÁCS SÁNDOR papirkereskedésében, Szegedi-u. 1.

Művészlapok

érkeztek magyar felvételekben is nagy választékban

Kovács Sándor

papirkereskedésébe.

Szegedi-utca 1.

Tekintse meg a kirakatot!

Hordókat

— minden nagyságban vesz — Iritz Sámuel özv. cég.

Szülők figyelmébe!

Minden szülőnek érdeke, hogy gyermekét oly helyre adja tanonc-nak, hol kellő szakképzettségben részesül.

Könyvnyomdai üzememben

betűszedő-

tanoncok

felvétetnek és saját felügyeletem alatt nyernek kiképzést a nyomdai ipar minden ágazatában.

Tanoncainknak a legmagasabb hetifizetést adok.

Jelentkezhetni

Kovács Sándor

könyvnyomdájában, Szegedi-utca 1.

„Gavallér”

cigaretta-hüvely s papir

nikotin mentes. Kapható

Kovács Sándor

papirkereskedésében Makó, Szegedi-utca 1. (Dégi István házában.)

Legfinomabb levélpapírok!

Vászonutánzatú, hártya és erős csont-levélpapírok, bélelt borítékkal, nagy választékban. —

Kivánatra névnyomással. Már 10 darabnál is!

Ceruzák!

Valódi Kohinor tinta- és fekete-ceruzák, Hardtmuth és Faber 2-s és 3-s számúak. Színes ceruzák fában!

Tinták!

Legfinomabb fekete és színes tinták, mindenféle színben. Első minőségű ruhajelző tinta!

Tollak, tollszárok! Cigaretta hüvely és papir!

Képes-lapokból nagy választék.

Mindenféle papíráruk beszerezhetők

Kovács Sándor papirkereskedésében, Szegedi-utca 1. szám.